

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Vår ref:
09-139

Saksbehandler:
Einar Jørstad

Deres ref:
200903642

Dato:
25.11.2009

HLFs høringsvar til NOU 18:2009 *Retten til læring*

Om HLF - Hørselshemmedes Landsforbund

HLF er en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. 14,5 prosent av befolkningen eller over 600 000 nordmenn har en betydelig hørselshemming. Av disse er godt over 3000 barn og unge under 20 år. HLF har 55 000 medlemmer og er den største organisasjonen for funksjonshemmede i Norge.

Om HLFs høringsuttalelse

Utvalgets innstilling NOU 18:2009 tar opp mange av de viktigste problemstillingene for hørselshemmede elever med særskilte behov. Målet med HLFs høringsuttalelse er å gi en ytterligere redegjøring for problemstillinger som omfatter hørselshemmede, og å løfte frem alternative og bedre løsningsforslag knyttet til tiltakene som utvalget har foreslått.

HLF har fire hovedmerknader:

1. **HLF støtter ikke forslaget om fjerning av retten til spesialundervisning. HLF mener det er svært viktig å opprettholde kravet om sakkyndig vurdering slik det er formulert i dagens lovverk.** (Kapittel 14 punkt 14.2 og 14.2.1)
2. **HLF støtter forslaget om en læringsbok, og forslaget om tidlig innsats i form av obligatorisk språkkartlegging av barn ved fylte 3, 4 og 5 år** (Kapittel 13 punkt 13.2 og 13.3)
3. **HLF støtter forslaget om at Statped tilpasses til de ulike brukergruppene, og mener det er viktig at både nye Statped og PPT får omfattende kompetanse på opplæring av hørselshemmede** (Kapittel 16 punkt 16.1, 16.2 og 16.3)
4. **HLF støtter ikke forslagene om endret tilknytning for Briskeby skole- og kompetansesenter, men foreslår at det gjennomføres en utredning av Briskebys funksjon for å belyse brukernes og fagmiljøets behov.** (Kapittel 16 punkt 16.3.3.)

I tillegg har vi også merknader til følgende:

- Kapittel 15 punkt 15.3.1
- Kapittel 17 punkt 17.2.1
- Kapittel 18 punkt 18.1.1 og 18.3.1

Generelt om HLFs syn på NOU 18:2009 *Retten til læring*

NOU 18:2009 har et omfattende mandat og tar opp en rekke problemstillinger som berører hørselshemmede barn i barnehage og skole. HLFs høringsuttalelse tar sikte på å klargjøre hvorvidt utvalgets forslag er av en slik art at de vil forbedre eller forverre situasjonen for hørselshemmede elever. Redegjørelsene i denne høringsuttalelsen følges opp med korte beskrivelser av det HLF anser som hensiktsmessige tiltak knyttet til hver enkelt problemstilling.

Forslagene i NOU 18:2009 bærer tydelig preg av de grunnleggende prinsippene som omtales i utredningens innledning: Likeverdig opplæring, tilpasset opplæring, inkluderende opplæring, universell utforming og medvirkning. Med dette legger utredningen seg på en linje som først og fremst vektlegger betydningen av integrering og inkludering. HLF ønsker å understreke at dette er viktige målsetninger, men at slike målsetninger ikke må gi anledning til å se bort fra særordninger eller særtiltak i de tilfellene der slike tiltak er helt nødvendige. I enkelte tilfeller er det for eksempel bedre med gode tiltak i form av positiv diskriminering, enn med mindre gode integrerings- og inkluderingsløsninger. Følgelig må et hensiktsmessig tilbud eller tiltak ses i lys av nytten det gjør for den enkelte elev.

HLF ønsker også å understreke behovet for individuelle rettigheter på spesialundervisningsområdet. Av erfaring vet vi at svært mange foreldre og elever må kjempe hardt mot systemene for å oppnå et minimum av tilrettelegging og spesialundervisning. Juridiske rettigheter er av helt avgjørende betydning for å sikre at elever med spesielle behov faktisk blir prioritert i møtet andre hensyn som lærerstedet, kommunen eller andre instanser også ivareta. Individuelle rettigheter verner eleven mot overtramp, slike rettigheter er derfor helt nødvendig.

For HLF er det svært viktig at tilbudet til samtlige hørselshemmede elever er like godt uavhengig av hvor i landet man er bosatt. Dette sikres dels ved individuelle rettigheter, men dels også ved en fornuftig organisering av tjenester. HLF forutsetter at alle fremtidige tiltak og endringer på feltet, gjøres på en slik måte at elevene sikres et like godt tilbud om spesialundervisning og tilrettelegging uavhengig av bosted.

I sin utredning beveger utvalget seg i en del tilfeller på et relativt overordnet nivå, noe som gjør at til tider essensielle detaljer knyttet til det som beskrives uteblir. Det overordnede nivået gjør også at løsningene og konklusjonene i enkelte tilfeller fremstår som noe forhastet, noe som understrekes av den uenigheten som fremgår av alle særmerknadene. HLF ønsker her å trekke fram at man i lesningen av NOU 18:2009, kan få inntrykk at utredningen i for liten grad tar inn over seg den medisinske utviklingen som har vært på hørselsfeltet de senere årene. I dag får 90 % av alle døve barn CI-operasjon (Cochlea implantant), og blir dermed hørende hørselshemmede elever. HLF får et stort antall henvendelser fra foreldre som er frustrert over manglende tilrettelegging og spesialundervisning for disse barna. Henvendelsene viser at vi fortsatt har et stykke igjen før utdanningssystemet evner å ivareta denne gruppen. Det er HLFs klare oppfatning at flere av temaene som behandles, burde vært gjenstand for innhenting av mer kunnskap og ytterligere utredning.

1. Kapittel 14 punkt 14.2 og 14.2.1 om rett til spesialundervisning

Utvalget foreslår at retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1, erstattes av en *rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen*. HLF er av den klare oppfatning at den individuelle retten til spesialundervisning, slik den eksisterer i dag, er en absolutt nødvendig rettighet for å sikre funksjonshemmede barn et tilstrekkelig opplæringstilbud. Som en del av forslaget, ønsker utvalget å fjerne kravet om obligatorisk sakkyndig vurdering (punkt 14.2.1), noe som i seg selv vil ha klare negative konsekvenser. Slik HLF erfarer det, overvurderer utvalget med dette skolens evne til å prioritere tilrettelegging og spesialundervisning fremfor andre hensyn. Forslaget krever at skolen skal inneha omfattende kunnskap og kompetanse om tilrettelegging for hørselshemmede, noe som er urealistisk å se for seg slik situasjonen er i dag. Forslaget stiller også urimelig store krav til foreldre som aktivt sikkerhetsnett, dersom skolen ikke evner å ivareta hensynet til eleven.

HLF får stadig tilbakemeldinger fra foreldre til hørselshemmede barn som kjemper en tung kamp mot skolen for å få gjennomslag for spesialundervisning og tilrettelegging. For skolen er spesialundervisning og tilrettelegging kostnadskreven, og begrenset økonomi brukes alt for ofte som argument for ikke å iverksette nødvendige tiltak. Uten en sakkyndig vurdering til grunn for saksbehandlingen, er det stor fare for at andre hensyn enn de som er til det beste for eleven vinner gjennom. Etter HLFs syn er det nødvendig med en ytterligere styrking av posisjonen til sakkyndige vurderinger i saksgangen, snarere enn en svekking slik utvalget legger opp til med sitt forslag.

HLF opplever at de færreste skoler i dag har kunnskap og kompetanse om tilrettelegging for hørselshemmede. Utvalget skriver i sitt forslag at den som har ansvaret for gjennomføring av ekstra tilrettelegging i opplæringen, må ha relevant kompetanse, eksempelvis være spesialpedagog. HLF vil understreke at spesialpedagogisk kompetanse ikke er noen garanti for kunnskap om tilrettelegging for hørselshemmede og at vårt inntrykk er at slik kompetanse i svært liten grad finnes på den enkelte skole. God spesialundervisning for hørselshemmede innebærer ofte en kombinasjon av tekniske, pedagogiske, organisatoriske og akustiske tilretteleggingstiltak, som tilsammen krever ulik og sammensatt fagkompetanse. Dette er fagkompetanse som kommer til uttrykk i en sakkyndig vurdering, noe som understreker behovet for disse vurderingene.

HLF vet også at svært mange foreldre faktisk ikke orker å ta opp kampen med skolen for å få gjennomslag for nødvendig tilrettelegging og spesialundervisning. Ved å gjøre obligatorisk sakkyndig vurdering sekundær i saksgangen frem mot enkeltvedtaket, flyttes ytterligere ansvar over på foreldrene ved at disse selv må ta initiativ til en sakkyndig vurdering. HLF er svært bekymret for at det legges opp til et system som stiller krav at eleven må ha ressurssterke foreldre for å få nødvendig tilrettelegging og spesialundervisning.

HLFs merknad til kapittel 14 punkt 14.2 og 14.2.1:

HLF støtter ikke forslaget om fjerning av retten til spesialundervisning. HLF mener det er svært viktig å opprettholde kravet om sakkyndig vurdering slik det er formulert i dagens lovverk.

2. Kapittel 13 punkt 13.2 og 13.3 om læringsboka og tidlig innsats

Utvalget foreslår at det innføres forpliktelser til tidlig innsats, med en egen plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging. HLF mener det er svært hensiktsmessig å konkretisere skolens plikt til tidlig innsats og oppfølging av alle elever. Den tidlige innsatsen og systematiske oppfølgingen vil bidra til å fange opp hørselshemmede elever tidligere. Tidlig iverksetting av spesialundervisning og tilrettelegging gjør at eleven bedre får utnyttet sitt utviklingspotensial. Systematisk oppfølging er helt avgjørende for sikring av overganger fra et lærested til et annet.

HLF ønsker her spesielt å peke på viktigheten av å få innført språkkartlegging omkring fylte tre, fire og fem år slik som utvalget foreslår. Språkkartleggingen må følges av gode rutiner for håndtering av de ulike utfordringene. Dersom forsinket språkutvikling avdekkes, må det iverksettes en utredning av hvorvidt en hørselshemming er årsaken, slik at målrettede tiltak kan iverksettes. HLF vil også trekke fram at det er et stort behov for språkkartlegging også tidligere enn ved fylte tre år. Tidligere kartlegginger bør ivaretas av den kommunale helsetjenesten.

HLF mener at utvalgets forslag om en læringsbok, som et felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging, er svært hensiktsmessig. For hørselshemmede elever vil en slik læringsbok bety tettere oppfølging og bedre forutsetninger for gode overganger fra barnehage til skole og fra skole til skole. HLF vil understreke at fokuset på å fremme trivsel og personlig utvikling, i tillegg til læring, er viktig for hørselshemmede elever. Vi ønsker også å fremheve viktigheten av at læringsboka og individuell opplæringsplan inngår som en del av individuell plan (Se merknad til kapittel 17).

HLFs merknad til kapittel 13 punkt 13.2 og 13.3:

HLF støtter forslaget om en læringsbok, og forslaget om tidlig innsats i form av obligatorisk språkkartlegging av alle barn ved fylte 3, 4 og 5 år.

3. Kapittel 16 punkt 16.1, 16.2 og 16.3 om Statped og PPT

Utvalget foreslår at PPT i større grad skal konsentrere seg om det "høyfrekvente" fagområdet, mens Statped skal konsentrere seg om det "lavfrekvente" fagområdet. Slik utvalget definerer disse områdene er hørselshemmede en lavfrekvent gruppe. HLF mener det er rimelig at hovedtyngden av den hørselsfaglige kompetansen skal ligge i Statped, men at det også er et stort behov for kunnskap om spesialundervisning for hørselshemmede i PPT. Gjennom utredninger og sakkyndige vurderinger, er PPT i høyeste grad involvert i vurderinger og anbefalinger om organisering av spesialundervisning for hørselshemmede. Dette arbeidet krever kunnskap om denne elevgruppa. Det er høyst nødvendig at PPT selv har kompetanse på hørselshemmede, og at de også har gode rutiner for å få bistand fra Statped når det er nødvendig.

Videre foreslår utvalget at PPT skal være tettere på barnehager og skoler, noe som innebærer mer systemarbeid og mindre sakkyndighetsarbeid. HLF mener at PPT fortsatt må ha utredninger og sakkyndighetsarbeid som en av sine hovedoppgaver. Dette er helt nødvendig for å sikre at vedtak om spesialundervisning og tilrettelegging fattes på et godt nok faglig grunnlag. En eventuell styrking av PPTs systemrettede arbeid, kan ikke gå på bekostning av

PPTs evne til å følge opp lovfestede rettigheter for elever med behov for tilrettelegging og spesialundervisning.

Utvalget foreslår også at det etableres et nasjonalt utviklingscenter for PPT, og at det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for tjenesten. HLF ser svært positivt på begge disse tiltakene, og mener anledningen må benyttes til å styrke PPTs kompetanse på tilrettelegging for hørselshemmede. Kompetanseutviklingsprogrammet må også ta sikte på å etablere gode rutiner for dialog, samarbeid og faglig utveksling mellom PPT og Statped. PPT bør ha kompetanse og rutiner som svarer til de brukergruppene som skal betjenes.

HLF stiller seg positive til utvalgets forslag om å omorganisere Statped. Organiseringen av Statped må først og fremst svare til brukernes behov, noe dagens organisatoriske struktur ikke alltid gjør. For HLF er det viktig å fremheve at det sentrale her er at den kompetansen som Statped besitter, og det tilbudet som støttesystemet skal yte, må være basert på behovet for kompetansen og tjenestene. Det er spesielt viktig at det i fremtidens Statped bygges opp kompetanse på voksende brukergrupper, som for eksempel CI-opererte barn. I tiden fremover vil det være økt behov for kompetanse på for eksempel tale- og lyttetrening. Det er svært viktig at en omorganisering av Statped skjer i tråd med brukerbehovene, der målet til en vær tid må være å gi et best mulig tilbud til hver enkelt brukergruppe.

HLF vil også understreke behovet for en ytterligere styrking av fylkesaudiopedagogtjenesten som en del av Statped. Denne tjenesten er helt sentral for å muliggjøre et godt faglig opplæringstilbud for hørselshemmede elever i hjemskolen. Tjenesten må fortsatt være desentralisert og tilgjengelig for alle, uavhengig av geografisk plassering.

HLFs merknad til kapittel 16 punkt 16.1, 16.2 og 16.3:

HLF støtter forslaget om at Statped tilpasses til de ulike brukergruppene, og mener det er viktig at både nye Statped og PPT får omfattende kompetanse på opplæring av hørselshemmede.

4. Kapittel 16 punkt 16.3.3 om Briskeby skole- og kompetansesenter

Utvalget gir klart uttrykk for at behovet for skoletilbudet ved Briskeby skole- og kompetansesenter er tilstede. HLF ønsker på dette punktet å presisere at skoletilbudet ikke bare har hatt stabile innsøkningsstall de senere årene, men faktisk også økende innsøkningsstall. Den gradvise økningen i innsøkningsstall, er en klar indikasjon på at behovet for skoletilbudet vil være stort også i fremtiden. Briskeby er per i dag den eneste skolen som gir et helhetlig og solid faglig tilbud til hørselshemmede elever, med talespråk som førstespråk, på videregående nivå.

HLF ønsker å påpeke at utvalgets belysning av behovet for Briskebys funksjon ut over skoletilbudet i beste fall er mangelfull. Dette innebærer at forslagene i NOU 18:2009, utover analysen av behovet for skoletilbudet, er dårlig fundert og uegnet som beslutningsgrunnlag. Dette gjelder både for forslaget om å søke skolen godkjent under privatskoleloven og forslaget om å ta stilling til skolens utadrettede virksomhet og kompetansefunksjon.

Utadrettet kompetansevirksomhet knyttet til talespråklig opplæring for hørselshemmede på videregående nivå er helt avhengig av nærhet til praksisfeltet. Nærhet til praksisfeltet gir god

forståelse av de utfordringene som finner sted i selve opplærings situasjonen. God problemforståelse er igjen helt avgjørende for utvikling og bruk av gode faglige metoder for opplæring av elevene.

Skolevirksomheten og den utadrettede kompetansevirksomheten ved Briskeby er gjensidig avhengig av hverandre. For det første kommer denne gjensidige avhengigheten til uttrykk ved behovet for nærhet til praksisfeltet for den utadrettede kompetansevirksomheten. For det andre kommer den også til uttrykk ved at det utvidede kompetansemiljøet som skolen er del av styrker den faglige delen av skolevirksomheten. At Briskeby skole- og kompetansesenter i dag innehar begge disse to funksjonene, gjør senteret til et sterkt fagmiljø og et naturlig samlingspunkt for alle som jobber med talespråklig opplæring av hørselshemmede i Norge.

Behovet for kompetansen ved Briskeby er ikke bare et anliggende for senteret selv, men faktisk også svært viktig for andre som jobber med talespråklig opplæring for hørselshemmede på videregående nivå. Briskeby er et samlingspunkt og kompetansehevende organ som blant annet er av betydning for knutepunktskolene for hørselshemmede. Det innebærer at eventuelle endringer som har konsekvenser for fagmiljøet ved Briskeby også vil påvirke andre fagmiljøer som driver opplæring for denne brukergruppa. Gjennomføringen av endringer som ikke er tilstrekkelig utredet, vil kunne føre til et svekket opplæringstilbud for hørselshemmede elever i hele landet.

De politiske signalene om behovet for Briskeby skole- og kompetansesenter har vært klare tilbake i tid, men også nå nylig. Stortinget har ved flere anledninger fremhevet behovet for og viktigheten av Briskeby skole- og kompetansesenter. I innstillingen til St.meld.nr 14 (2003-2004) gikk det blant annet klart fram at kompetansen som senteret innehar er viktig og at denne i sterkere grad må tilrettelegges slik at den kommer elevene i den lokale skolen til nytte. Den sittende regjering (Regjeringen Stoltenberg 3) beskriver i sin regjeringsplattform behovet for, og et ønske om, velferdsproduksjon i samarbeid med frivillige organisasjoner. Briskeby skole- og kompetansesenter er et godt eksempel på denne typen velferdsproduksjon, dette gjelder for helheten av virksomheten ved senteret.

Kompetansemiljøet som i dag finnes ved Briskeby skole- og kompetansesenter er svært solid og unikt i Norsk sammenheng. Dette er et kompetansemiljø som hviler på den organiseringen og posisjonen som senteret har i dag, som en del av det offentlige utdannings systemet underlagt Utdanningsdirektoratet. HLF kan med sikkerhet si at behovet for den kompetansen som i dag finnes ved Briskeby vil bli stadig viktigere i tiden fremover, noe som først og fremst følger av den medisinske utviklingen på dette feltet. Med en voksende gruppe tunghørte elever som bruker talespråk, vil behovet for undervisning, metodeutvikling og veiledning av andre skoler være økende.

At utvalget ikke har vurdert den gjensidige avhengigheten mellom skolevirksomheten og den utadrettede kompetansevirksomheten ved Briskeby, tyder på at kunnskapen om senteret har vært for liten. Når utvalget heller ikke har gjort vurderinger knyttet til det fremtidige behovet hos brukergruppen, blir det svært tydelig at utvalgets forslag er basert på et sviktende beslutningsgrunnlag. HLF ønsker derfor å foreslå at det gjennomføres en omfattende utredning av behovet for og funksjonene ved Briskeby skole- og kompetansesenter. Kun en mer omfattende utredning vil kunne danne grunnlag for å fatte beslutninger om endringer i organisering eller tilknytningsform for senteret. En slik utredning må legge vekt på å belyse brukernes og fagmiljøets behov.

HLFs merknad til kapittel 16 punkt 16.3.3:

HLF støtter ikke forslagene om endret tilknytning for Briskeby skole- og kompetansesenter, men foreslår at det gjennomføres en utredning av Briskebys funksjon for å belyse brukernes og fagmiljøets behov.

HLFs øvrige merknader til NOU 18:2009

Kapittel 15 punkt 15.3.1 om sikring av rutiner for bedre overganger

Utvalget viser til behovet for å sikre overganger for elever som bytter lærested, og foreslår at barnehage- og skoleeiere etablerer rutiner for å sikre overganger og samarbeid mellom barnehage skoler og lærerbedrifter. Vi vet at overgangen mellom barnehage og skole, eller mellom ulike læresteder, er kritiske punkter i utdanningsløpet til hørselshemmede barn og unge. Ofte har foreldre og elever kjempet i flere år for å få på plass et tilstrekkelig tilretteleggings og spesialundervisningstilbud, når elven så bytter skole følger det opparbeidede tilbudet sjelden med. Dette gjelder både for de formelt avklarte og rettighetsbaserte tiltakene, men også for den erfaringskompetanse som er bygget opp hos lærere og lærerstedet.

En lovfesting av skoleeiers plikt til å etablere rutiner for å sikre overganger må derfor evne og understreke plikten til å ivareta helheten av den oppfølgingen eleven har fått på tidligere lærersted. Videreføring av erfaringskompetanse bør skje både som en del av læringsboka, men også ved en samtale mellom tidligere og ny lærer eller pedagogisk ansvarlig. Lovfestingen må dermed slå fast skoleeiers plikt til videreføring av rettighetsbaserte tiltak og skriftlig og muntlig overlevering av erfaringsbasert kompetanse knyttet til den enkelte elev. En lovfesting av plikten til å etablere rutiner må omfatte alle overganger fra barnehage til grunnskole og fra grunnskole til videregående skole eller yrkesutdanning.

HLFs merknad til kapittel 15 punkt 15.3.1:

HLF støtter forslaget om å lovfeste skoleeiers plikt til å sikre overganger mellom lærersteder. Plikten til å sikre overgangene må omfatte videreføring av lovfestede rettigheter, men også den erfaringskompetansen som lærerstedet har bygget opp.

Kapittel 17 punkt 17.2.1 om individuell plan

Utvalget foreslår at læringsboka, sammen med den individuelle opplæringsplanen (IOP, inngår som en del av den individuelle planen). Videre foreslår de også at individuell plan hjemles i barnehageloven og opplæringsloven. HLF mener dette forslaget er en klar styrking av rettighetene til hørselshemmede barn og at hjemling av individuell plan i barnehageloven og opplæringsloven vil kunne føre til langt bedre koordinering av det totale habiliterings- og rehabiliteringstilbudet for denne gruppen. For hørselshemmede barn foregår ofte rehabilitering dels i form av spesialundervisning på skolen og dels i form av tilbud i primær- og spesialisthelsetjenesten. Ettersom spesialundervisning i skole og barnehage ofte utgjør hoveddelen av rehabiliteringstilbudet, er en hjemling av individuell plan i lovverket for disse institusjonene både viktig og nødvendig.

HLFs merknad til kapittel 17 punkt 17.2.1:

HLF støtter forslaget om å hjemle individuell plan i barnehageloven og opplæringsloven.

Kapittel 18 punkt 18.1.1 og 18.3.1 om kompetansebehov

Utvalget forslår å styrke både grunnutdanningen og etter- og videreutdanningen for lærere for økt kompetanse knyttet til spesialundervisning og tilrettelegging. HLF mener en slik styrking er nødvendig og at det er på tide at det gjøres et løft på dette området. Det er viktig at målsetningen om økt kompetanse på dette området konkretiseres i forskriftene (rammeplanene) til disse utdanningene. HLF ønsker å understreke at alle lærere bør få kjennskap til undervisning av hørselshemmede elever i sitt utdanningsløp.

Utvalget foreslår videre at profesjonsorienteringen i de disiplinorienterte masterutdanningene blir styrket når det gjelder praktisk-pedagogisk orientering, krav til praksis i studiene og rådgivning ved starten av yrkeskarrieren. HLF støtter dette forslaget og ønsker å fremheve behovet for en spesiell satsning på den audiopedagogiske profesjonsutdanningen. Det er i dag et stort underskudd av audiopedagoger som kan yte kompetent faglig opplæring og veiledning i opplæring av hørselshemmede elever. HLF foreslår at det gjøres en utredning av behovet for en styrket audiopedagogutdanning, med en vurdering av hensiktsmessigheten av en sammenslåing av denne utdanningen med logopedutdanningen til en logoped- og audiopedagogutdanning. Utdanning av audiopedagoger med kompetanse på opplæring av hørselshemmede må svare til det store behovet i brukergruppen.

HLFs merknad til kapittel 18 punkt 18.1.1 og 18.3.1:

HLF støtter forslaget om en styrking av grunn-, etter-, og videreutdanningen for lærere for økt kompetanse på spesialundervisning og tilrettelegging. I tillegg bør det gjennomføres en styrking av de disiplinorienterte masterutdanningene. HLF mener at Kunnskapsdepartementet må gjennomføre en egen utredning av behovet for en spesiell satsning på audiopedagogutdanningen.

Med vennlig hilsen

Hørselshemmedes landsforbund

Anders Hegre

Assisterende generalsekretær

Einar Jørstad

Interessepolitisk rådgiver